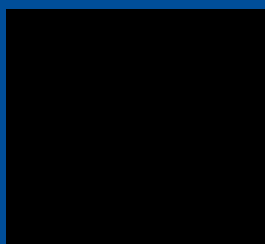
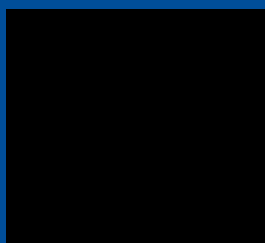

Impuls dla polskiego przemysłu

Auction-as-a-service jako natychmiastowe wsparcie dla transformacji sektora

Aneta Stefańczyk

Warszawa 2026

© Fundacja Instytut Reform, 2026

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Autorzy

Aneta Stefańczyk

Współpraca

Aleksander Śniegocki, Halina Jagielska, Paulina Masternak, Michał Wojtyła

Redakcja

Bartosz Brzyski

Opracowanie graficzne

Sylwia Niedaszkowska

Data publikacji

Wrzesień 2026

Rekomendowane cytowanie

Stefańczyk, A. (2026), *Impuls dla polskiego przemysłu. Auction-as-a-service jako natychmiastowe wsparcie dla transformacji sektora*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

Źródło fotografii na okładce: peterscode/iStock

Instytut Reform

office@ireform.eu | ul. Puławska 26/1, 02-512 Warszawa | www.ireform.eu

REFORM

Instytut Reform to niezależny think tank, którego celem jest ciągłe doskonalenie polityk publicznych w Polsce, Europie i na świecie.

Jednym z kluczowych obszarów działania Instytutu jest wsparcie transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu.

Spis treści

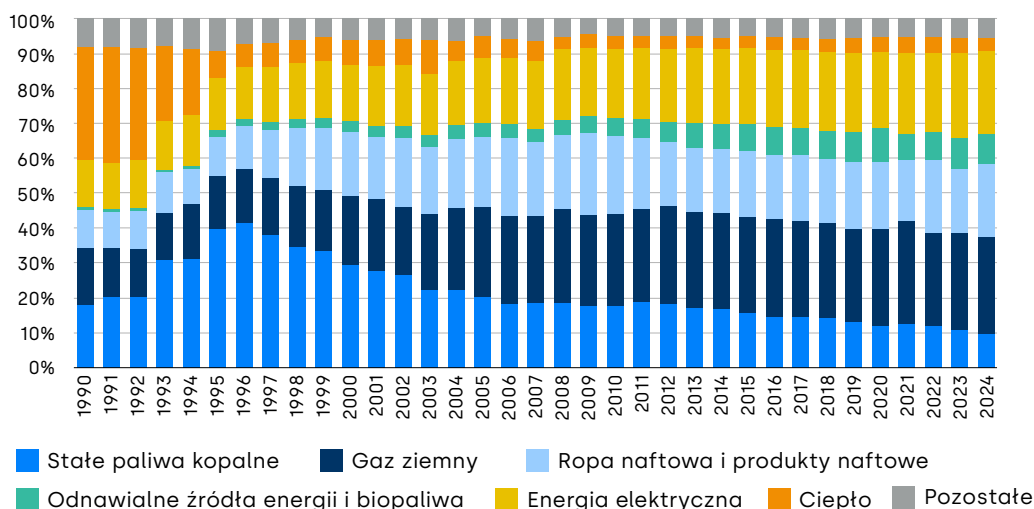
1. Dlaczego polski przemysł potrzebuje wsparcia?	4
2. Jak rząd może szybko i efektywnie wesprzeć dekarbonizację przemysłu w Polsce?	6
3. Czym jest <i>auction-as-a-service</i>?	9
4. Które państwa już korzystają z <i>auction-as-a-service</i>?	12
5. Jakie korzyści może przynieść polskiemu przemysłowi mechanizm <i>auction-as-a-service</i>?	13
6. Rekomendacje	15

1. Dlaczego polski przemysł potrzebuje wsparcia?

Przemysł w Polsce zmaga się z wieloma wyzwaniami, spośród których uniezależnienie produkcji od paliw kopalnych należy do najważniejszych. Umożliwi to osiągnięcie celów klimatycznych, obniżenie ryzyka cenowego importu oraz ograniczenie uzależnienia polskiej gospodarki od zewnętrznych dostawców ropy i gazu. W długim okresie inwestycje w dekarbonizację produkcji pozwolą zniwelować przewagę kosztową krajów posiadających własne paliwa kopalne i dostęp do taniej energii elektrycznej, zabezpieczyć firmy przed wzrostem kosztów uprawnień do emisji CO₂ w systemie ETS, a także zwiększyć konkurencyjność polskiego przemysłu na rynkach o rosnącym popycie na niskoemisyjną produkcję.

Obecnie wiele procesów produkcyjnych w sektorze opartych jest na wykorzystaniu paliw kopalnych, takich jak gaz ziemny, ropa naftowa czy węgiel kamienny. Paliwa te stanowią około 60% całkowitego zużycia nośników energii w polskim przemyśle. Co więcej, w ostatnich latach ten odsetek ulega bardzo niewielkim zmianom – między 2019 a 2024 rokiem udział paliw kopalnych w zużyciu energii w przemyśle spadł zaledwie o 1%.

Wykres 1. Paliwa kopalne odpowiadają za ok. 60% zużycia energii w polskim przemyśle, a spadkowi roli węgla towarzyszy wzrost udziału gazu i ropy

Źródło: Instytut Reform na podstawie danych Eurostatu.

Spośród dostępnych ścieżek dekarbonizacji procesów produkcyjnych to elektryfikacja wyróżnia się jako najbardziej elastyczna technologia znajdująca zastosowanie w przeważającej części przetwórstwa przemysłowego. Technologie elektryczne mają zastosowanie w większości zakładów, w tym takich, które nie posiadają własnych źródeł energii pierwotnej (np. biogazu czy biomasy odpadowej). Mogą być także wykorzystywane w sektorach o zapotrzebowaniu na ciepło nisko- i średnotemperaturowe (m.in. w branży spożywczej, papirniczej czy chemicznej), które stanowią większość polskiego sektora przemysłowego^{1,2}. Ponadto rozwiązania elektryfikacyjne – takie jak przemysłowe pompy ciepła czy

¹ Janik, K., Swoczyna, B. (2025); *Produkcja pod napięciem #2. Aspekty finansowe elektryfikacji przetwórstwa przemysłowego w Polsce*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

² Dusiło, M., Rogożyńska, A., Buchholtz, S. (2026); *Modernizacja albo marginalizacja Jak elektryfikacja przemysłu może zapewnić Polsce bezpieczeństwo, konkurencyjność i wzrost gospodarczy?*, Forum Energii.

kotły elektrodowe – osiągnęły już pełną dojrzałość technologiczną, co oznacza, że są one dostatecznie skuteczne i szeroko dostępne.

Wsparcie elektryfikacji na tym etapie transformacji jest istotne, ponieważ pozwoli uniknąć tzw. pułapki gazowej i pułapki biomasowej. Polegają one na tym, że firmy, zamiast inwestować w nowe zdekarbonizowane technologie, decydują się na zastąpienie węgla gazem lub biomasą. Z czasem, wraz ze wzrostem kosztów emisji CO₂ i wyższą presją kosztową generowaną przez konkurencyjne przedsiębiorstwa opierające działalność na tanim, zdekarbonizowanym prądzie, firmy te i tak będą musiały w przyszłości ponownie zmienić technologie produkcji, co ograniczy im czas na dostosowanie tych technologii do docelowych warunków. Ponadto ryzykują wpadnięcie w kolejne uzależnienie od paliwa pochodzącego niemal wyłącznie z importu. W efekcie krajowy przemysł mógłby na długo zostać uwięziony w schyłkowych rozwiązaniach, przegrywając rywalizację z europejską konkurencją korzystającą z tanich, odnawialnych źródeł energii. Aby temu zapobiec, konieczna jest natychmiastowa pomoc dla projektów elektryfikacyjnych, stanowiąca impuls do budowy kompetencji wewnątrz polskich firm oraz rozwoju krajowego rynku dostaw.

Jednocześnie warto pamiętać, że elektryfikacja nie jest uniwersalnym rozwiązaniem dla transformacji całego przemysłu, ponieważ możliwości jej zastosowania różnią się w zależności od specyfiki procesów produkcyjnych. Przykładowo, rozwiązania elektryczne mają nadal ograniczone zastosowanie w niektórych branżach energochłonnych, a w części branż istotne pozostają również emisje procesowe, których sama elektryfikacja nie eliminuje. Dlatego transformacja powinna opierać się na zestawie wzajemnie uzupełniających się technologii, obejmującym – zależnie od sektora – m.in. elektryfikację bezpośrednią, zielony wodór i paliwa syntetyczne, biopaliwa oraz technologie CCS/U³.

Jak dotąd elektryfikacja w polskim przemyśle postępuje powoli – udział energii elektrycznej w całkowitym zużyciu wzrósł zaledwie o 2,9% pomiędzy 2014 a 2024 rokiem. Główną barierą spowalniającą bezpośrednią elektryfikację polskich przedsiębiorstw są wysokie i trudne do przewidzenia koszty operacyjne (OPEX) związane z zakupem i użytkowaniem energii. W warunkach rynkowych w Polsce relacja cen energii elektrycznej do gazu ziemnego oraz węgla wciąż pozostaje niekorzystna dla energii elektrycznej, co sprawia, że eksploatacja przemysłowych urządzeń zasilanych energią elektryczną bywa w ujęciu bieżących kosztów droższa niż dalsze spalanie paliw kopalnych. Na wysoki OPEX składają się nie tylko hurtowe ceny energii, ale w dużej mierze także opłaty stałe i zmienne zawarte w taryfach dystrybucyjnych (m.in. opłata mocowa, opłaty sieciowe), które dodatkowo wzrastają przy zwiększonym poborze mocy wymuszonym przez przejście na zasilanie elektryczne.

Koszty te stanowią znaczące wyzwanie, zwłaszcza w przypadku procesów przemysłowych wymagających ciepła, które jest zwykle mniej opłacalne w elektryfikacji i dekarbonizacji niż pozostałe odbiory energii. Istnieje ryzyko, że elektryfikacja przez najbliższe lata pozostanie niszą, a firmy nie będą miały niezbędnego doświadczenia, by sprawnie przeprowadzić jej wdrażanie, gdy stanie się bardziej opłacalna. Analizy Instytutu Reform wskazują, że biorąc pod uwagę prognozowane zmiany cen paliw oraz uprawnień do emisji, a także kierunek zmian w polskim miksie energetycznym zakładanym w Krajowym Planie w dziedzinie Energii i Klimatu, wykorzystanie przemysłowych pomp ciepła stanie się tańsze od węgla i gazu w drugiej połowie przyszłej dekady⁴.

³ Janik, K., Anczewska, M. (2025); *Produkcja pod napięciem #3. Elektryfikacja na mapie zeroemisyjnych rozwiązań dla przemysłu energochłonnego*, Warszawa: Instytut Reform.

⁴ Janik, K., Swoczyna, B. (2025); *Produkcja pod napięciem #2. Aspekty finansowe elektryfikacji przetwórstwa przemysłowego w Polsce*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

2. Jak rząd może szybko i efektywnie wesprzeć dekarbonizację przemysłu w Polsce?

Do przeprowadzenia dekarbonizacji procesów przemysłowych firmy muszą pozyskać finansowanie na inwestycje. W celu rozwinięcia rynku i zwiększenia zainteresowania kapitału prywatnego niezbędne jest zaangażowanie także środków publicznych. Pozyskanie publicznego wsparcia finansowego możliwe jest nie tylko na poziomie programów realizowanych przez rządy poszczególnych krajów członkowskich, ale też w ramach instrumentów ogółouropejskich.

Dla innowacyjnych projektów przemysłowych kluczowe znaczenie ma Fundusz Innowacyjny (*Innovation Fund*), który ma na celu wprowadzanie na rynek i komercjalizację przełomowych technologii niskoemisyjnych. Jego budżet jest w całości finansowany z wpływów z EU ETS. Szacuje się, że w zależności od ceny uprawnień między 2020 a 2030 r. pula środków dostępnych w jego ramach wyniesie 40 mld euro, z czego dotychczas wykorzystano 15 mld euro⁵. Fundusz Innowacyjny przyznaje dotacje w drodze:

- konkursów dotacyjnych, w których firmy przygotowują wnioski o wsparcie konkretnych projektów inwestycyjnych,
- aukcji (postępowania konkurencyjnych), w których firmy wnioskują o dopłatę do każdej wyprodukowanej jednostki czystej energii, ciepła lub zielonego wodoru, lub też do zredukowanej emisji CO₂.

Co szczególnie istotne, formuła aukcji pozwala na pokrycie zarówno części kosztów operacyjnych, jak i kosztów zwrotu nakładów inwestycyjnych – w przeciwieństwie do konkursów dotacyjnych, które najczęściej pokrywają tylko część kosztów inwestycyjnych.

⁵ Według raportowania dostępnego na stronie Funduszu Innowacyjnego.

Na czym polegają aukcje w Funduszu Innowacyjnym?

Aukcje w Funduszu Innowacyjnym służą wyborowi projektów, które przy jak najmniejszym poziomie wsparcia publicznego mogą osiągnąć określony rezultat klimatyczny – to one otrzymują finansowanie na realizację. Wypłata wsparcia jest uwarunkowana faktycznym osiągnięciem tego rezultatu w ustalonym terminie.

Podstawa rozliczenia kontraktu zależy od konstrukcji danej aukcji. W przypadku części aukcji jest to np. wolumen trwale unikniętej lub zredukowanej emisji CO₂, podczas gdy w innych podstawą może być wolumen produkowanej czystej energii, czystego ciepła lub wodoru. Firmy konkurują więc nie tyle ceną projektu, ile poziomem **premii jednostkowej** – poziomem wsparcia w przeliczeniu na jednostkę zakontraktowanego rezultatu. Zwyciężają oferty o najniższej wycenie wsparcia na jednostkę, spełniające jednocześnie wszystkie kryteria uczestnictwa w aukcji.

Mechanizm ten ma ograniczać koszt publicznego wsparcia i kierować środki z Funduszu do projektów, które w najbardziej efektywny kosztowo sposób przyczyniają się do realizacji celów dekarbonizacyjnych UE.

Niestety, ze względu na względnie wysokie koszty energii elektrycznej w porównaniu z państwami członkowskimi o korzystnych warunkach naturalnych i o już obecnie znacznie mocniej zdekarbonizowanym systemie energetycznym (np. Skandynawia, Hiszpania), polskim przedsiębiorstwom trudno jest konkurować w aukcjach na poziomie europejskim. Duża konkurencja zniechęca też polskie firmy do inwestowania czasu i zasobów w przygotowanie ofert na aukcje. W konsekwencji Polsce przypadło jak dotąd tylko 3,7%⁶ środków alokowanych w ramach Funduszu Innowacyjnego – mimo że odpowiada ona za 5% PKB Unii, 8% jej populacji i 11% unijnych emisji gazów cieplarnianych. Co więcej, środki te zostały uzyskane wyłącznie w ramach konkursów dotacyjnych. Za pośrednictwem aukcji nie alokowano dotąd żadnego wsparcia dla polskich firm.

⁶ Według bazy danych na temat Funduszu Innowacyjnego.

Wyniki aukcji na niskoemisyjne ciepło IF25

W lutym 2025 r., w ramach Funduszu Innowacyjnego, Komisja Europejska rozpięła aukcję na zdekarbonizację procesów przemysłowych wymagających ciepła procesowego, czyli energii cieplnej o temperaturze wystarczającej do wywołania przemiany chemicznej lub fizycznej w procesie produkcyjnym. W jej ramach przyznano środki w podziale na:

- Ciepło średnitemperaturowe (instalacje 3–5 MW) – 62 mln EUR,
- Ciepło średnitemperaturowe (instalacje powyżej 5 MW) – 48 mln EUR,
- Ciepło wysokotemperaturowe – 287 mln EUR.

W aukcji brały udział projekty z 14 państw członkowskich. Oferty nie złożyła żadna firma z Polski.

Ten rezultat budzi szczególny niepokój, jako że w Polsce brakuje systemowych instrumentów wsparcia zdekarbonizacji takich procesów na poziomie krajowym. Co istotne, w Polsce istnieje duży potencjał wdrożenia tego rodzaju rozwiązań, ponieważ ciepło procesowe pozostaje w dużej mierze zależne od paliw kopalnych, podczas gdy jego elektryfikacja jest nadal ograniczona. Przykładowo, w sektorach spożywczym czy chemicznym paliwa kopalne odpowiadają za około 68–71% zużycia energii, a udział energii elektrycznej wynosi około 22–23%⁷.

Tabela 1. W ramach aukcji na ciepło IF25 dofinansowanie projektów zdekarbonizacyjnych otrzymały państwa grupy wschodniej – Czechy i Węgry – których sektor przemysłowy boryka się z podobnymi do polskich problemami strukturalnymi. Jednocześnie żadna z polskich firm nie złożyła oferty w tej aukcji.

Kraj	Złożone oferty	Wybrane oferty	Alokowany budżet (mln euro)
Hiszpania	27	24	135,6
Francja	27	21	100,6
Belgia	8	6	18,3
Niemcy	9	4	26,7
Portugalia	3	3	7,4
Dania	2	2	32,2
Czechy	2	2	17,2
Słowacja	1	0	-
Słowenia	1	1	3,5
Włochy	1	0	-
Irlandia	1	0	-

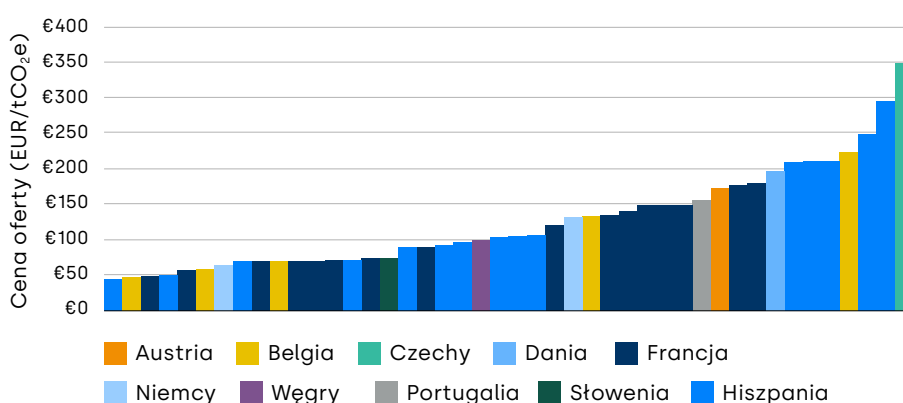
⁷ Janik, K., Swoczyna, B. (2025), *Czyste ciepło dla przemysłu. Scenariusze elektryfikacji na przykładzie wybranych sektorów*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

Kraj	Złożone oferty	Wybrane oferty	Alokowany budżet (mln euro)
Austria	1	1	37,1
Węgry	1	1	17,9
Szwecja	1	0	-
RAZEM	85	65	396,5

Źródło: Instytut Reform na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Wartości premii jednostkowej wśród projektów, które wygrały aukcję na poziomie europejskim, były mocno zróżnicowane. Względnie najtańszy projekt otrzyma dopłatę na poziomie niższym niż 50 EUR/tCO₂e, najdroższy – na poziomie przekraczającym 550 EUR/tCO₂e. Co więcej, projekty firm z regionu Europy Środkowo-Wschodniej nie okazały się automatycznie droższe od pozostałych: dofinansowanie czeskiego projektu w aukcji na ciepło wysokotemperaturowe wyniesie mniej niż 150 EUR/tCO₂e. W kategorii ciepła średniotemperaturowego powyżej 5 MW zwycięski projekt czeski otrzymał premię na poziomie ok. 350 EUR/tCO₂e, podczas gdy konkurujący z nim w tej samej kategorii projekt węgierski – ok. 100 EUR/tCO₂e.

Wykres 2. W aukcji na ciepło średniotemperaturowe powyżej 5 MW wygrały projekty, które wyraźnie różniły się wartością wnioskowanej premii jednostkowej.

Źródło: Instytut Reform na podstawie danych Komisji Europejskiej.

Dla poprawy sytuacji, polski rząd może sięgnąć po nowy instrument wsparcia transformacji energetycznej w przemyśle, z którego jak dotąd nie skorzystał – mechanizm *auction-as-a-service*.

3. Czym jest *auction-as-a-service*?

Mechanizm *auction-as-a-service* został wprowadzony w 2023 roku. Pozwala on wykorzystać aukcje organizowane na poziomie europejskim do wytypowania wśród zgłoszonych ofert tych krajowych projektów dekarbonizacyjnych, które są warte publicznego wsparcia. Polega na udostępnieniu przez Komisję Europejską ogólnounijnej procedury aukcyjnej w ramach Funduszu Innowacyjnego państwom członkowskim oraz krajom Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). W ramach tego rozwiązania państwa mogą dołożyć do budżetu aukcji pulę krajowych środków do rozdysponowania między lokalne firmy.

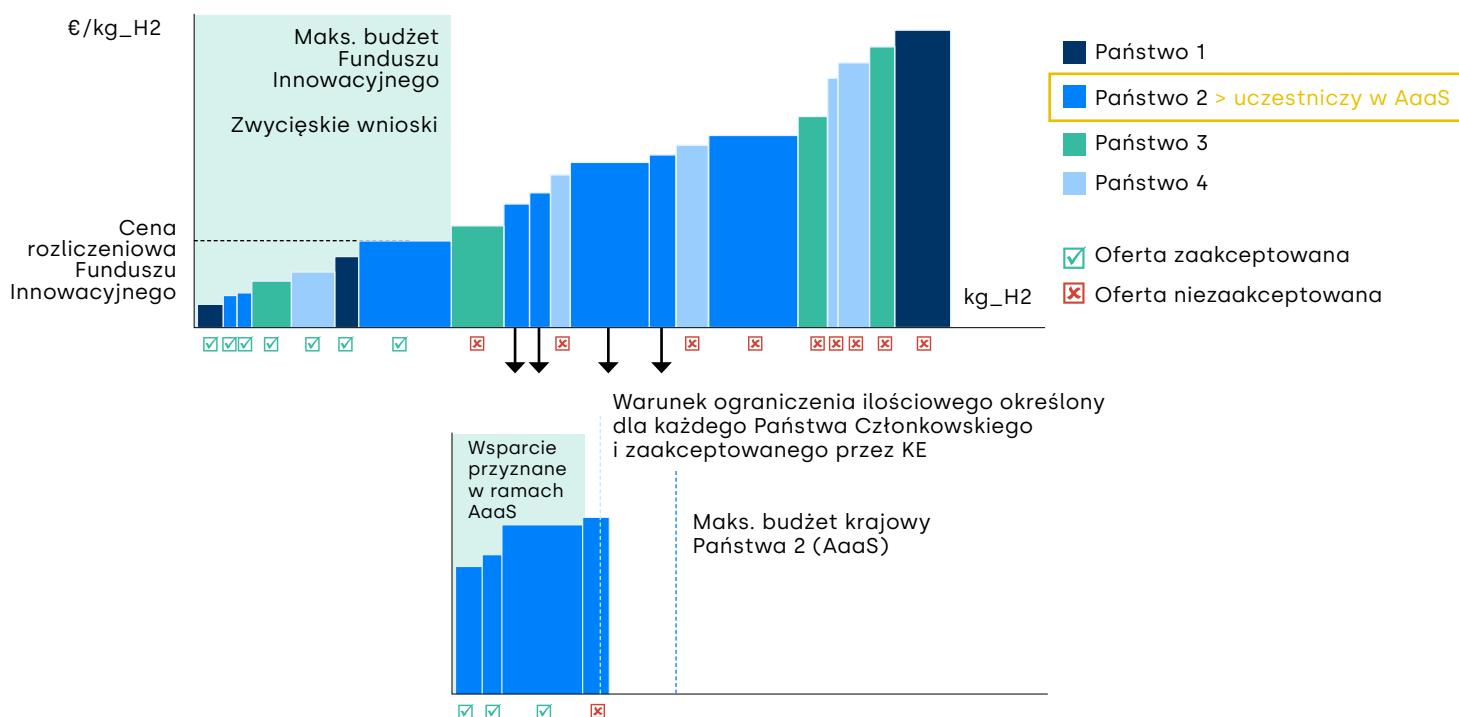
Aukcje są wdrażane przez agencję wykonawczą Komisji – Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA). CINEA przeprowadza jedną wspólną aukcję ogólnoeuropejską, tworząc jednolitą listę rankingową projektów ubiegających się o wsparcie.

Finansowanie odbywa się dwuetapowo:

- Z budżetu Funduszu Innowacyjnego w pierwszej kolejności wsparcie przyznawane jest najbardziej konkurencyjnym projektom z całej UE (zgodnie z listą rankingową opartą na kryterium najniższej wnioskowanej dopłaty), aż do całkowitego wyczerpania tego budżetu.
- Z budżetów krajowych państwa biorące udział w *auction-as-a-service* mogą dofinansować ze swoich środków dodatkowe projekty, które zlokalizowane są na ich terytorium i nie otrzymały wsparcia z budżetu unijnego, ale uzyskały pozytywną ocenę.

Celem mechanizmu *auction-as-a-service* jest ograniczenie kosztów administracyjnych po stronie państw oraz uniknięcie fragmentacji rynku poprzez stworzenie wspólnego systemu wsparcia zamiast wielu osobnych krajowych programów o oddzielnych regułach. Wkłady krajowe na żadnym etapie nie zasilają budżetu UE ani Funduszu Innowacyjnego i pozostają zasobami budżetów narodowych.

Schemat 1. Państwo członkowskie korzystające z mechanizmu *auction-as-a-service* zapewnia dodatkową pulę środków na wsparcie krajowych projektów dekarbonizacyjnych, które nie otrzymały dofinansowania z puli europejskiej.

Źródło: Komisja Europejska (2024), *Auctions-as-a-Service for countries in European Economic Area: Concept Note*.

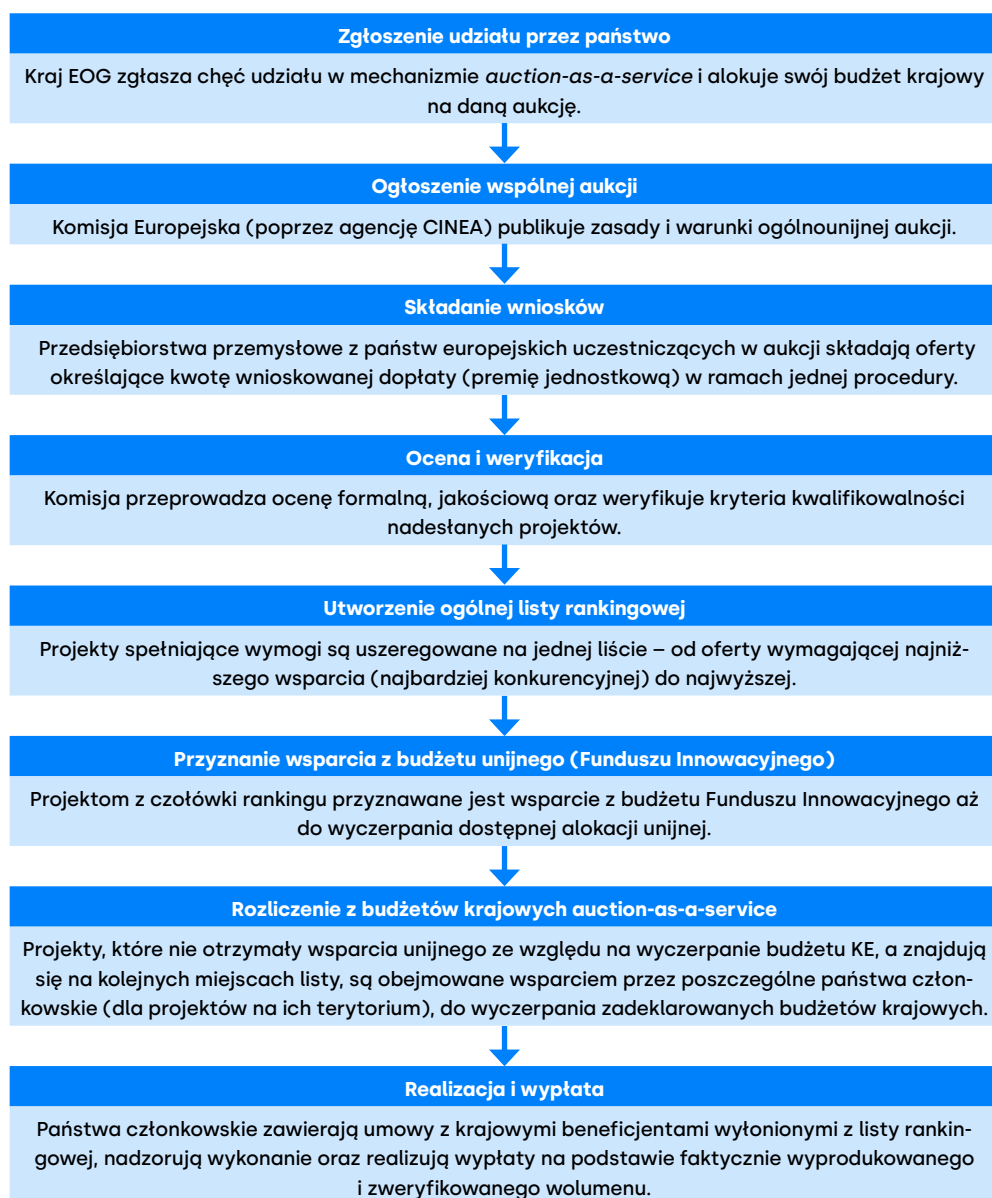
Uczestnictwo w instrumencie wymaga spełnienia następujących warunków:

- Kwalifikowalność państw** – W mechanizmie mogą dobrowolnie uczestniczyć wszystkie państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego (27 państw UE, Islandia, Liechtenstein oraz Norwegia).
- Zobowiązanie budżetowe** – Kraj przystępujący musi zadeklarować własny budżet krajowy na aukcję. Wsparcie przydzielane jest wyłącznie projektom leżącym na jego terytorium.
- Ścisłe przestrzeganie rankingu** – Państwo zobowiązuje się do finansowania projektów według kolejności ustalonej w ogólnounijnej aukcji przeprowadzonej przez KE, bez modyfikowania wyników ocen.
- Odpowiedzialność za realizację** – Podczas gdy KE odpowiada za przygotowanie aukcji, ocenę wniosków i stworzenie rankingu, państwo członkowskie (z poziomu krajowego) ponosi odpowiedzialność za podpisanie umów z beneficjentami ze swojego terytorium, dalszy monitoring tych projektów oraz bezpośrednie wypłaty środków.
- Zgodność z zasadami pomocy publicznej** – Finansowanie krajowe przyznawane w ramach *auction-as-a-service* musi być zgodne z unijnymi zasadami pomocy publicznej (jest ono jednak objęte uproszczoną procedurą oceny pomocy publicznej).

W ramach mechanizmu Komisja udostępnia państwom członkowskim następujące usługi:

- Udostępnienie ogólnounijnej aukcji Funduszu Innowacyjnego zgodnej z zasadami pomocy publicznej, jako mechanizmu finansowania projektów krajowych,
- Ułatwienie i przyspieszenie przez Komisję Europejską notyfikacji programów krajowych,
- Przekazanie przez CINEA państwom wyników aukcji wraz z rankingiem pozytywnie zweryfikowanych i konkurencyjnych cenowo projektów do realizacji w uczestniczących państwach,
- Przedstawienie przez Komisję Europejską wytycznych dotyczących minimalnych wymagań dla umów zawieranych na poziomie krajowym między inwestorami (twórcami projektów) a władzami krajowymi.

Schemat 2. Cały proces korzystania z *auction-as-a-service* odbywa się według następujących etapów:

4. Które państwa już korzystają z *auction-as-a-service*?

Jak dotąd, z instrumentu korzystano przy okazji czterech aukcji Funduszu Innowacyjnego:

- IF23 aukcja wodorowa – Niemcy (350 mln euro, pilotaż⁸),
- IF24 aukcja wodorowa – Austria (400 mln euro), Hiszpania (680 mln euro) oraz Litwa (36 mln euro)⁹,
- IF25 aukcja wodorowa – Niemcy (1,3 mld euro)¹⁰ i Hiszpania (415 mln euro)¹¹,
- IF25 aukcja na ciepło – Hiszpania (50 mln euro)¹².

Oznacza to, że dotychczas państwa członkowskie przeznaczyły na mechanizm – a tym samym na potencjalne wsparcie swoich krajowych przedsiębiorstw przemysłowych – ponad 3 mld euro. Ponadto, pomimo że instrument jest nowy i dopiero zaczyna być powszechnie wykorzystywany, zdążyły w nim wziąć udział już cztery państwa, w tym inny kraj Europy Środkowo-Wschodniej – Litwa. Oznacza to, że aktywniejszą politykę wsparcia dekarbonizacji przemysłu prowadzą nie tylko bogatsze państwa Europy Zachodniej, ale także państwa naszego regionu.

Warto zauważyć, że mimo zgłoszenia przez Hiszpanię puli 50 mln euro na aukcję dotyczącą ciepła w ramach IF25, środki te ostatecznie nie zostały wykorzystane i pozostały w budżecie państwa. Wyniki aukcji na poziomie europejskim były bowiem dla Hiszpanii bardzo korzystne: przeważająca większość zgłoszonych przez hiszpańskie firmy projektów otrzymała finansowanie, a w sumie przyznane Hiszpanii dofinansowanie było najwyższe w tej aukcji (zob. Ramka 2). Sytuacja ta ilustruje mechanizm wzmacniania pozycji krajowych firm w konkursach na poziomie europejskim, do którego dochodzi w efekcie zapewnienia krajowej puli środków.

⁸ Informuje o tym [notatka prasowa KE](#).

⁹ Więcej szczegółów w [notatce prasowej KE](#).

¹⁰ O czym informowało na swojej stronie niemieckie Federalne Ministerstwo Gospodarki i Energii.

¹¹ Ze szczegółami można zapoznać się na [stronie](#) hiszpańskiej agencji państwowej – Instytutu Dywersyfikacji i Oszczędzania Energii.

¹² Dodatkowe informacje można znaleźć na [stronie KE](#) poświęconej aukcji IF25.

5. Jakie korzyści może przynieść polskiemu przemysłowi mechanizm *auction-as-a-service*?

- **Umożliwia efektywną alokację środków przy ograniczonym obciążeniu administracyjnym**

Mechanizm *auction-as-a-service* umożliwia Polsce alokację środków europejskich na projekty dekarbonizacyjne dla krajowych firm przemysłowych bez konieczności tworzenia i obsługi odrębnego, rozbudowanego systemu aukcyjnego na poziomie krajowym. Pozwala to ograniczyć obciążenia administracyjne i koszty związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem aukcji, przy jednoczesnym zapewnieniu efektywnej alokacji środków do projektów o największym potencjale redukcji emisji.

- **Zwiększa szanse polskich przedsiębiorstw na pozyskanie unijnego finansowania, w tym – środków pokrywających koszty operacyjne**

Udział Polski w mechanizmie zwiększa zainteresowanie krajowych przedsiębiorstw udziałem w europejskich aukcjach, a tym samym prawdopodobieństwo, że polskie firmy skutecznie pozyskają środki na realizację projektów dekarbonizacyjnych z dostępnej puli europejskiej. Jest to szczególnie istotne w przypadku aukcji dotyczących ciepła, gdzie szersze uczestnictwo może dodatkowo przyczynić się do zwiększenia całkowitej puli środków dostępnych na tego typu inwestycje. Środki uzyskane w ramach aukcji można przeznaczyć na pokrycie kosztów operacyjnych – to ważne, bo brak wsparcia publicznego w tym obszarze to istotna bariera dla dekarbonizacji polskiego przemysłu.

- **Pomoże utrzymać konkurencyjność polskiego przemysłu**

Brak wykorzystania mechanizmu może prowadzić do pogorszenia pozycji konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw względem firm z państw, które zdecydują się aktywnie korzystać z tego instrumentu. Przedsiębiorstwa z tych krajów mogą uzyskać łatwiejszy dostęp do europejskiego finansowania transformacji przemysłowej, co w dłuższej perspektywie może zwiększyć ich przewagę inwestycyjną i technologiczną nad polskimi firmami.

- **Wesprze przygotowanie polskiego przemysłu na nadchodzące zmiany w ETS, wdrożenie Banku Dekarbonizacji Przemysłu i ETS2**

Mechanizm *auction-as-a-service* pomoże przygotować polski przemysł na rosnącą rolę konkurencyjnych mechanizmów wsparcia dekarbonizacji w ramach zmian

w ETS, zwiększając gotowość polskich firm do skutecznego ubiegania się o środki z Banku Dekarbonizacji Przemysłu. Bank ma docelowo zmobilizować 100 mld euro na dekarbonizację przemysłu, a jego pierwsza faza – *ETS Investment Booster* – ma od 2028 r. rozdysonować równowartość 400 mln zezwoleń na emisję CO₂ na zasadzie *first come, first served*, podczas gdy od 2031 r. kolejne 400 mln ma wspierać projekty w ramach konkurencyjnych procedur, m.in. kontraktów różnicowych na emisję CO₂ (CCfD). Dzięki wcześniejszemu przygotowaniu projektów i rozwojowi kompetencji związanych z udziałem w ogólnounijnych aukcjach – który powinien zwiększyć się po wdrożeniu *auction-as-a-service* – poprawi się konkurencyjność polskich przedsiębiorstw w dostępie do finansowania w długim okresie, a także przygotowanie firm na konsekwencje wdrożenia ETS2.

Jednocześnie znaczenie tego przygotowania będzie rosło wraz z trwaniem Funduszu Innowacyjnego – w propozycji rewizji dyrektywy ETS przewidziano jego przedłużenie na lata 2031–2040 i zasilenie 200 mln uprawnień, co może przełożyć się na kwotę bliską 40 mld euro.

■ **Wypełni lukę w krajowym systemie pomocy publicznej dla dekarbonizacji przemysłu**

Skorzystanie z mechanizmu *auction-as-a-service* pozwoliłoby wypełnić istotną lukę w dotychczasowej krajowej polityce pomocy publicznej dla przemysłu, domykając triadę instrumentów przewidzianych w ramach CISA. Pierwszym z nich jest zapowiadany przez rząd program wsparcia inwestycji w czyste technologie, którego budżet ma wynieść 5 mld zł w formie grantów oraz 1,25 mld zł w formie ulg podatkowych CIT i który ma wspierać przedsiębiorstwa w inwestycjach w technologie służące transformacji energetycznej i ograniczeniu emisji. Drugim jest przygotowywany program obniżenia kosztów energii elektrycznej dla przemysłu energochłonnego na lata 2027–2030, w ramach którego niższe koszty energii mają być powiązane z realizacją przez beneficjentów inwestycji m.in. w OZE, magazynowanie energii, efektywność energetyczną i elektryfikację procesów¹³. Nadal brakuje jednak instrumentu bezpośrednio wspierającego dekarbonizację samych procesów produkcyjnych. *Auction-as-a-service* odpowiada właśnie na to zapotrzebowanie, umożliwiając szybkie i efektywne kosztowo wdrożenie działań w tym zakresie.

¹³ Ministerstwo Rozwoju i Technologii, „#PolskaInwestuje – pięć programów gospodarczych”, 16.06.2026 – zapowiedź programu wsparcia inwestycji w czyste technologie, obejmującego 5 mld zł grantów oraz 1,25 mld zł ulg podatkowych CIT; Ministerstwo Finansów i Gospodarki, projekt ustawy o udzielaniu wsparcia na obniżenie cen energii dla przemysłu energochłonnego (UD459), 20.08.2026 – projekt przewidujący instrument z budżetem 4,8 mld zł na lata 2027–2030. Oba rozwiązania były prezentowane przez ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego.

6. Rekomendacje

- Aby skorzystać z okazji, jaką jest uczestnictwo w mechanizmie *auction-as-a-service*, Ministerstwo Rozwoju i Technologii (w porozumieniu z Ministerstwem Finansów) powinno **wydzielić pulę środków (np. z wpływów z EU ETS)** na wsparcie przedsiębiorstw przemysłowych planujących inwestycje w dekarbonizację. Włączenie się w mechanizm mogłoby mieć wymierne skutki dla polskiego przemysłu przy wykorzystaniu zaledwie 4% przychodów z krajowych aukcji z EU ETS (na poziomie z 2024 r.) – **przełożyłoby się to na ok. 130 mln euro zarezerwowane w ramach aukcji na dekarbonizację procesów przemysłowych**. Doświadczenia zdobyte dzięki uczestnictwu w mechanizmie pozwolą na instytucjonalne i strategiczne przygotowanie polskich firm do udziału w konkursach unijnych w ramach 2. fazy Banku Dekarbonizacji Przemysłu (2031–2040)¹⁴.
- Polska powinna skontaktować się ze służbami Komisji za pośrednictwem swojego Stałego Przedstawicielstwa¹⁵ co najmniej dwa miesiące przed rozpoczęciem aukcji w Funduszu Innowacyjnym. Następna aukcja na ciepło w Funduszu Innowacyjnym (IF26 Heat Auction) rozpoczyna się w grudniu 2026 r. – oznacza to, że polski rząd powinien **skontaktować się z Komisją w tej sprawie najpóźniej na początku października 2026 r.**¹⁶
- Jednocześnie Ministerstwo Finansów we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska powinno zgłosić instrument do unijnej procedury pomocy publicznej (*State Aid procedure*). Wsparcie powinno być zgodne z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska, klimat i energię (*Guidelines on State aid for climate, environmental protection and Energy*). Zasady aukcji w Funduszu Innowacyjnym są z założenia zgodne z tymi wytycznymi, więc jeśli nie zostaną wprowadzone żadne zmiany ingerujące w koncepcję aukcji, zatwierdzenie pomocy państwa może nastąpić niemal automatycznie. ■

¹⁴ Więcej szacunków przyszłej skali przychodów z systemu EU ETS dla Polski, a także informacje na temat Banku Dekarbonizacji Przemysłu w nowej publikacji Instytutu Reform „*Ku sprawie dliwej reformie EU ETS. Jaki jest polski interes w unijnych negocjacjach?*”.

¹⁵ Więcej informacji na ten temat można znaleźć we wstępnych warunkach i zasadach aukcji na ciepło IF26.

¹⁶ Zgodnie z informacjami na [stronie Komisji](#).

